

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Prosimo: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslane, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:

celoletno napre, plačan K 180—
polletno 90—
3 mesečno 45—
1 15—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.

Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

V inozemstvu:

celoletno K 240—
polletno 120—
3 mesečno 60—
1 20—

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.

Poština plačana v gotovini.

Država je stvarjena in mora ostati nedotakljiva.

Uradno razglajajo: Priprave na volitve, v kolikor so odvisne od dela oblasti, se bodo izvršile vse o pravem času. Tok volilnih priprav, po dosedanjem sodeč, obeta, da bo ostal normalen, ako se takoj in odločno stopi na pot nezdravi in blodni akcij gotovih elementov, ki želijo izrabiti volitve v konstituanto v namen, ki je čisto nasproten konstituenti. Ustavotvorna skupščina mora prinese ustavo za našo državo. Cela država pričakuje, da se bo opravi in posel v redu in svobodno. Ohoje bo garancirala država z vso svojo močjo. Precejšnje število državljanov na je razumelo volilni red in volilno svobodo kot pravico, da vsak lahko dela in govori, kar hoče. Bili so napadnega naziranja, da je v volilnem boju dovoljeno vse, torej tudi protidržavna akcija, vendar pa je ona prenovljena in kazniva. Volitve so odločene z zakonom in z zakonom odrejeni cilji. Poslanci, ki jih narod svobodno izbere, bodo imeli, ko bodo izvoljeni, nalogo, da se izrazijo o porabi predvidi države potom ustave in v toliko je svoboda volitev neomejena. Kdor bi hotel ali poskušal,

da da volitvam kak drug značaj, mora biti takoj onemogočen na način, ki ne dopušča nobenega dvoma. V vsakem slučaju in v vseh okoliščinah ostaja država in dejstvo narodnega ujedinitelja izven diskusije. Sedaj gre samo za ureditev države, ne pa za državo samo. Država je — hvala Bogu in narodu in narodni vojski — stvarjena in ostane nedotakljiva. Nikomur se ne sme dopustiti, da širi o njej sumnje in neznanje ali da draži na medsebojno mržnjo in se ne zaupa državi in njeni oblasti in njeni. Naimani pa se sme trneti prigovarjanje na razkosanje države.

Shode in zborovanja, katerih razprave bi bile v nasprotju z zgorajšnjimi izjavami, bodo oblasti takoj razpustili in take spise zatrla. Oni, ki bi se zagrešili na tak način na shodih, zborovanjih ali v spisih bodo klicani na odovor po zakonu. Seveda tudi ni dovoljeno, da bi kdo na shodih ali v spisih nagovarjal na krivdnosti nasilje proti komurkoli. Kdor želi uspeha, naj si ga poišče v zaupanju naroda, a ne v nasilju.

Pogajanja z Italijo.

Italijanska intransigentnost glede vzhodne meje.

Sedaj razlaga general Bencivena v XXX. zvezku revije »Rassegna Italiana«, kako si mora Italija zagotoviti svoje naravne meje proti vzhodu. Sličnih italijanskih razprav je že nebroj. V vseh se zrcali velik strah, da bi Jugoslavija nekega dne prikorakala preko Notranjske do Trsta in Gorice. Zato na treba no mnemu raznih italijanskih vojaških in političnih faktorijev prav trdno zaprti vrata, skozi katera se pride v Italijo. Bencivena pravi takoj uvodoma, da je vzhodna obramba namišljena samo proti jugoslovenski napadu. Italijane alne so naravna meja. Od Triglava do Snežnika, okoli 100 km, tvorijo pravo bariero, ki je nekoliko pristopna v središču, to je preko Trnovskega gozda in Idrisjskih hribov severno ter preko Snežnika južno. Skozi ta vrata vodi vse komunikacije iz Ljubljane proti Jadranu, to je proti Gorici, Trstu in Reki. Pred temi vrati z italijanske strani je Nanosov vrtažnik. Po londonskem paktu bi pripadel Italiji samo Snežnik, ostalo njegovo po-

gorje pa pripade Jugoslaviji. Zato je desna stran vrat v Italijo ranljiva, trdna pa samo leva. Navzočnost italijanskih čet na Reki pomeni pretirno za hrbtom nanadalec Snežnika, navzočnost italijanskih čet v Dalmaciji je naprtena proti sovražniku, delujočemu na črti Julijskih Aln. Za neposredno obrambo Gorice, Trsta in Reke zadošča črta Julijskih Aln, zato ni govora o kakem odstopu Trnovskega gozda in Idrisjskih hribov, diskusija se razvema le glede Snežnika. Prez njeza odnate ves obrambni sistem na Julijskih Alnah. Odrta bi se vrzel 50 km med Nanosom in Reko in v 48 urah bi morale stati sovražne čete na Doberdolu. Obmejna črta bi značala od Trsta po Wilsonovem načrtu 20. po Nitti. Lloyd Georgeovim sporazumu 25 km. Bencivena zahteva Snežnik, Reko, Dalmacijo po londonskem dogovoru in Albanijo, ki je tudi integralen del vzhodne hrambe po njegovem mnenju. Boke Kotorske in Lovčena bi tudi ne smeli imeti Jugoslovenci. Ker Bencivena postavlja povsod ob vseh mejah delokosežne tonove in meri, kako daleč

nesejo v Jugoslavijo. On jo hoče imeti ogroženo na vseh koncih in krajih.

In kaj še piše? Izjavi: Z albanškega teritorija se ogroža direktno ne samo komunikacijo Kotor—Beograd, marveč tudi staro Srbijo napram Kosovemu polju, kjer je nekoč doletela smrt Staro Srbijo in kjer utegne doleteti smrt tudi mlado Jugoslavijo. Prijazni Bencivena govori o smrti na bojnih poljanah. Naj pazi, da on in njegovi tovariši ne postavijo dobrih mej med Italijo in Jugoslavijo, marveč bojne poljane, na katerih utegne umreti Italija!

Jugoslovenski delegatje poznajo italijansko intransigentnost. Proti tej treba postaviti odločno naše pravne zahteve. Brez izpolnitve naših pravičnih zahtev, ki obsegajo vso našo zemljo, ne sme priti do sklenja v pogajanjih. Proti Italijanski krivici jugoslovenska pravica! Brez naše pravice ne bodo Italijani postavili svojih mej! Ako ne odne Italijanska intransigentnost, in tega ni pričakovati, se imajo pogajanja kratkoma prenehati!

—d Zagreb, 6. novembra. »Riječ« poroča iz Beograda: Snoci ob 23.40 so naši delegati odstopili na pogajanja z Italijo. Na postaji je dr. Vesnić izjavil v razgovoru s časnikarji, da upa, da bodo pogajanja ob vzajemnem popuščanju imela uspeh. Dr. Vesnić bo ostal v Rapallu dva do tri dni, potem pa bo dr. Trumbić sam vodil pogajanja.

V soboto ob 21. zvečer je z orientekspresom semkaj dospela naša delegacija, ki potuje iz Beograda v Italijo k jadranskim pogajanjem. Člane delegacije in sicer ministrskega predsednika dr. Vesnića, ministra za zunanje posle dr. Trumbića in finančnega ministra Kosto Stojanovića je pozdravil najprej v vlaku predsednik deželne vlade dr. Brejc. Nato se je delegacija v sprejemnici postajenščika na kolodvorju predstavila deputaciji, obstoječa iz zastopnikov vseh slovenskih strank ter iz zastopnikov Narodnega sveta za neosvojen domovino. Razgovor med deputacijo in člani delegacije je trajal eno uro. Deputacija je pozdravila člane delegacije, jim izrekla svoje popolno zaupanje ter predložila delegaciji svoje težnje in želje z ozirom na jadranska pogajanja. Ministrski predsednik dr. Vesnić in minister za zunanje posle dr. Trumbić sta koncem razgovora zagotovila deputaciji, da bo delegacija po svojih najboljših močeh zastopala vse upravičene zahteve našega naroda.

—d Beograd, 6. novembra. V Rapallu se pridružijo naši delegaciji poslanik in Rimu, Antonijevič. Kot pomožna oseba naše delegacije funkcionarje Stava Karlovič, šef pisarnice ministra Trumbića, Nasta Ilić, tajnik ministrskega predsedništva Aleksa Marković, tajnik ministrstva za notranja dela in karto-

graf Dereotto. Z delegacijo je odpotoval v Italijo tudi zastopnik pisarnice tukajšnjega italijanskega poslanstva. Na kolodvor so delegacijo spremili zastopniki tujezmskih odposlanstev. Delegacija potuje s simplonskim ekspresom do Logatca, odkoder bo nadaljevala pot do Rapalla v vlak, ki ga ji je dala italijanska vlada na razpolago.

Rim, 7. novembra. Pogajanja se pričnu jutri ali pojutrišnjem v vili Spinda, anta Margherita Ligure. V političnih krogih se razpravlja mnogo o tem, koliko časa bodo trajala pogajanja. Mogoče je, da se končajo prav hitro, v dveh ali treh dneh, utegnejo pa trajati tudi ves teden ali pa še več. Odvisno je to od sporazuma glede preliminarne baze, ki se je ne sme pripustiti v nikako diskusijo, ker ta baza predstavlja minimum italijanskih revindikacij in garancij za bodočo sigurnost Italije ter je torej nedotakljiva. Povdaria se, da je vsa italijanska javnost za to bazo. Politični krogi sodijo nadalje.

da bodo jugoslovenski delegatje uvideli, da se ne dajo na nikak način revidirati definitivni rezultati italijanske vojne ter se bodo okoristili s sedanjim dobro voljo Italianov, kakoršne v bodoče ne bi mogli tako hitro najti za sporazum. Oficijozni »Temps« pravi, da je Italija pripravljena na vse eventualnosti in da sta bila dobro proučena oba slučaja, to je slučaj sporazuma in slučaj nesporazuma in določeno je, kaj se ima storiti v jednem kakor v drugem slučaju.

Santa Margherita, 6. novembra. Dospel je sem iz Rima jugoslovenski poslanik Antonijevič ter se nastanil v hotelu Imperial. Dospeli so dalje razni funkcionarji iz italijanskega zunanjega ministrstva, med njimi načelnik ministrstva zunanjih del Ricotti ter razni varstveni funkcionarji s 120 karabinerji. Prispela je semkaj tudi soproga ministra zunanjih del grofica Sforza.

Volilni shod JDS v Mariboru.

Maribor, 7. novembra. Današnji shod JDS je nad vse lepo uspel. Otvoril ga je prof. dr. Voglar, na kar sta govorila minister dr. Kukovec kot nosilec liste in kandidat ključavničar g. Ivan Rebek. Minister dr. Kukovec je v svojem govoru podarjal, da bi bilo želeli, da se ne cepijo napredni glasovi na več strank, marveč da je treba, da se v volilni borbi nastopa enotno, ker je v interesu nas vseh, če izidejo stranke čim močnejše iz volilne borbe in tvorijo v parlamentu močan blok. Priznal je, da uradniškega vprašanja ni bilo mogoče rešiti v tem smislu, kakor se je to zahtevalo, izražal pa je upanje, da bo JDS v konstituenti zastavila vse svoje sile, da se to vprašanje definitivno in enostavno reši. Glede trgovine in obrtništva je izjavil, da ni dovolj, da se osnuje za Štatersko trgovsko in obrtno zbornico in da se nekaka samouprava. Razvil je program za samoupravo za Štatersko in Medžimurje, podarjal pa, da to ni nikaka separatistična težnja, kakor je razvidna iz programa dr. Koroščeve stranke, marveč da je to le nekaj tehničen pripomoček za olajšanje dela. Dotaknil se je nadalje vprašanja, ali smo prijatelji ali sovražniki Srbov ter podarjal, da so pri Srbih pričele simpatije za nas rinevati, to pa zaradi separatističnih težnj posamičnih strank. Treba bo, da si zaupanje pri Srbih zopet izbršimo. Kar se ti-

če mariborskih Nemcev, je izjavil dr. Kukovec, da bo treba le te poučiti, če ne zlepa pa zgrda, da smo sedaj mi gospodarji v Mariboru. Glede samostojne kmetijske stranke je izjavil dr. Kukovec, da sicer odobrava nastop samostojne kmetijske stranke, da pa se boji, da v tem nastopu leži preveč zaupanja v samostojnost. Poziva na skupen nastop v boju proti skupnemu sovražniku. Sviri pred indeferentizmom, ki se je deloma že pričel pojavljati med volitvi. Kar se tiče koroškega vprašanja, je izjavil minister, da katastrofe nismo krivi toliko mi sami, kakor naša nesrečna geografska lega in mednarodna politika. Energično zavrača trditve, da bi bila JDS kriva zvišanju davkov. O jadranskem vprašanju izjavlja, da sicer ni upati na kak pozitiven uspeh, da zaradi tega pa ne smemo obupavati, marveč trdno upati v boljšo bodočnost. Govor ministra dr. Kukovca je bil sprejet z velikim navdušenjem.

Kot drugi govornik je nastopil ključavničar g. Ivan Rebek, kandidat za obrtni stan. Izjavil je, da je treba obrtne sloje zvezati s srednjim stanom potom zadrug. Protestiral je proti osemurnemu delavniku, kakor ga zahtevalo socialni demokrati. Glede carine je izjavil, da je ta res visoka, a da ima eno dobro, da se ne smejo uvažati nepotrebni predmeti in da se dvigne produkcija v državi sami. Protestira nadalje

Marijan Savič:

Grafenauerjeva zgodovina.

Ne ustrašite se! Ne spadam med učenjakarje, niti med pikolovce. Zato tale moj feljtonček ne bo niti globok niti temeljit. Tega od podlistkarja ne smete pričakovati, še manje zahtevati! Feljtonistova dolžnost je, da je aktualen, zanimiv in da piše gladko slovenščino. Že to je veliko. Kar daje preko tega, se mu pripiše kot odlika!

Pravkar je torej izšla Grafenauerjeva »Kratka zgodovina slovenskega slovstva« v drugi, popravljeni izdaji. In takoj na ovitku čitam, da je to knjigo odobrilo poverjenstvo za uk in bogočastje dne 4. aprila in 13. septembra 1919. Knjiga je torej namenjena srednjim šolam. S tem seveda ni rečeno, da bi je ne smel čitati tudi šolam odrasle človeka. Toda tista klavzula dela vendarle vtisk, da je vzvišena nad kritiko. Zakaj kar dvakrat v šestih mesecih aprobirana knjiga se zdi nekako nedotakljiva. Seveda po krivici. Zakaj tiste dvakratne aprobacije ni smatrati preveč resno. Na višjem

šolskem svetu je avtor edini strokovnjak v slovenski slovstveni zgodovini. Podpisal je dotični aprobačijski razpis lahko kdorkoli stvarno ni dr. Grafenauerju nihče niti dorašel, kaj še jači.

Dekleta in knjige imajo pač različne usode! Najlepša, najmodrejša in najblajša večkrat obsedi v kotu, uvene in umre nezna in neuvaževana. Prečestokrat pa imajo najljubše, a najrazuzdanejši punčare cel rep čestilcev in snubačev. Ista je s knjigami. Nekatere imajo reklamo, še predno so izšle in ko se pojavijo v trgovskih izložbah, čitaš o njih zopet le reklamo. In vse je prepricano, da so non plus ultra. I'ruge obleže, se praše in prhne. Ne govori in ne piše se o njih, kvečjemu da jih kdo mimogrede hladno omeni, če že ne vzvišeno okrica. A žena, o kateri se nič ne govori, je včasih najboljše, dekle brez čestilcev najbližje idealu, a knjiga brez reklame čisto največ vredna.

Tudi kritiko vodi včasih fatum, ki je slep, a silno muhast. Tako se dogaja, da se o nekom silno veliko piše, ker ima slučajno dosti prijateljev med kritiki in uredniki, da pa se o drugem molči, ker jih pač slu-

čajno nima. Medsebojna asekurancja slave in uspeha je na svetu in tudi med Slovenci že par desetletij čim dalje občutnejša. Hvalim te, da me pohvališ! je baje geslo, ki se klikam prav obnaša.

So tudi knjige, ki jih nihče ne kritikuje, nego opravljajo zanje kritiko kar založništva, ki so zelo agilna in s pohvalo seveda silno radodarna. Ker se tej pohvali ne ljubi nikomur oporekati, ostane založniška trditve neoporečna resnica. In končno so knjige, ki so raztrgane, še predno so izšle, kakor so ženske, ki so že pred rojstvom obsojene na večno grenko staro devišvo.

Vse to omenjam le vobče. Upo-da dr. Grafenauerjevo zgodovino je, hvala Bogu, lepa. Fran Levstik in Fran Levec sta, žal, mrtva, naslednikov pa nimata. In ker nimamo za srednje šole sploh nobene zgodovine človeškega slovstva in ker Kleinmayerjeva in Glaserjeva nista bili dobri ter sta že davno izginili s trga, je kajpada Grafenauerjeva najboljše. Šole jo morajo pokupiti, izdajajo sledi izdaja, založba je vlezladovoljna in avtor kajpak tudi. Samo eno mi ni všeč: časopisi prinašajo o njej priporočila, ki so čisto taka, ka-

kor kliširani inserati: isto besedilo z isto figuro. Tako moraš verjeti, da je to milo nedosežno in da so te vrste žarnic neprekosljive.

Pa tudi dr. Grafenauerju to nikakor ne more biti všeč. Že zato ne, ker pripravlja III. izdajo. Ker pa za služuje njegovo delo res večjega zanimanja in ker nam mora biti vsem na tem, da se taka knjiga polagoma resnično izpopolni, naj kot feljtonist opozorim vsaj na nekatere reči, ki zahtevajo popravkov ali dostavkov.

Leposlovje je pravzaprav umetnost jezika in njegov napredek tiči v vedno večji lepoti jezika, v vedno večjem bogastvu izrazov, tropov, figur i. dr. ter v vedno lahkotnejšem, poznejšem stilu. Dr. Grafenauer ima smisla za lepoto jezika in stila, vendar ju pri neresanju večine posameznih pisateljev ne upošteva dovolj. Le pri Cankarju in naglašja, ker je bil na nju pač opozorjen po drugih, pri Strliarju in par drugih se ju jedva dotakne, decim ju pri mlajših in najmlajših, ki so baš v bogastvu in eleganci našega jezika dosegli višek, niti ne omenja. Ni vseeno, ako nam kdo piše še toli duhovito v grčevem, zmrušenem slo-

gu in siromašnem mrtvem jeziku, ali pa ako se kdo izraža v sijajnem ali vsaj gladkem stilu in razkošno bogatem ter živem jeziku.

V tem oziru bi si torej predvsem želel pri dr. Grafenauerju več — razločevanja.

Drugo pa je, da naj bi gledal nekoliko bolj na jedro stvari: da bi v vsakem delu poleg jezika in tehnične oblike iskal tudi etško idejo ter presojal pisateljevo duševno obzorje. Kajpada je lahko prav kratka ljubzenska noveleta večja umetni-na kot debel roman; toda v romanu je morda vendarle več horizonta, več umstvene in srčne globine ter ima v naši literaturi višji pomen, kakor mu gre le po njegovi formi... Tudi tu je torej treba razločevati. N. pr. glede Mencingerjevega »Abadona« se je avtor pozanimal vsaj za njegovo idejo ali tendenco; glede dr. Tavčarjevega »4000« pa ni povedal ničesar več, kakor da je »satirična utopija«, o Podlimbarskega »Gospodinu Franju« skopi dve besedici »bosensko življenje« itd.

(Konec prihodnjik.)

proti početju socijalnih demokratov, ki so vzeli vse bolniške blaginje v zakup. Obrtni stan je bil doslej najbolje zastopan v JDS, zato je treba, da se vsi enotno organizirajo in na dan volitev oddajo svoje glasove za to stranko.

Tretji govornik je bil g. dr. Vladimir Sernek, poudarjajoč, da vprašanje Primorske in Koroške še ni rešeno in da je bodoča naloga naše politike, da dosežemo to, kar smo sedaj izgubili. To pa je mogoče le, če se trdno naslonimo na edinstveno državo, kar propagira JDS. Separatistične težnje klerikalcev na Hrvaškem in monarhistično ruvanje dr. Šusteršiča zamore tako v inozemstvu kakor pri nas samih vzbuditi le nezaupanje. Sviri pred antimonarhistično agitacijo, ker so kritike, ki se čujejo v tem oziru z raznih strani, vsekarlo pretirane. Protestirajo nadalje proti dejstvu, da je Maribor prešel, da popolnoma napredni, v klerikalne roke, ki ga upravljajo, med tem ko se napredni krogi države indifferenčno. Sviri nadalje pred razcepitvijo naprednih glasov ter pozivlja NSS, da združi svoje glasove z glasovi JDS.

Končno je predlagal dr. Reisman sledeče resolucije:

Politične vesti.

Volilen šod v Novem mestu se vrši v soboto 20. tm. ob 18. popoldne. Predstavila se bosta kandidata JDS dr. Žerjav in šolski svetnik Ferdinand Seidl.

Volilna shoda JDS sta se vršila včeraj v Trebnjem in v Višnji gori. Na obeh shodih je govoril dr. Žerjav. V Višnji gori so skušali klerikalci nagajati. Dasi se jim je zagotovilo, da dobijo besedo takoj po nagovoru kandidata dr. Žerjava, so se odstavili korporativno, očitno boje se, da bi kakšna ovčica odpadla.

Obrtniki in volivci. Obrtnikov je v naši deželi toliko, da jim gre pri volitvah zastopstvo in sicer v tem smislu, da se postavijo kandidati, kateri se imajo posebno baviti z obrtniškimi stanovskim vprašanjem. SLS tega ni vpoštevala in ni na deželi postavila obrtniških kandidatov. Samo v Ljubljani, kjer največji optimisti na njeni strani komaj upajo izvojevati en mandat, so postavili na brezupnem mestu znanega predsednika demobilizacijske komisije bogataša Ogrina, ki pri obrtnikih uživa splošno nezaupanje. Samostojna kmetijska stranka je na sedmem, to je na čisto brezupnem mestu, postavila urarja g. Blažona, ki je dober v svoji stroki in tudi v družabnem življenju prijeten, a vendar vsako v, da politika ni za njega. Obrtniški stan bo ostal brez zastopstva, ako zmaga JDS nasprotna stranka. JDS pa je v Ljubljani postavila strokovnjaka v obrtniškem vprašanju g. Ivana Močariča, za katerega so se oddčili naši trgovci in obrtniki sami. Na deželi je takoj po nosilnih list postavila dva prva obrtniška voditelja, ki se od mladih nog borita za obrtni stan, to je g. Ivana Rebeka za štajersko okrožje, g. Engelberta Franchettija za kranjsko okrožje.

Operimo zločin. Pod tem zaglavljem razširja Narodno socijalna stranka pamflet, v katerem zlorablja nesrečno kandidatura dr. Rybafa. Ali bi ne bilo bolje v interesu stvari, da bi se molčalo, kakor je bilo sicer itak dogovorjeno? Saj je vsakomur, ki hoče videti, jasno, kdo se je pri celoti stvari neprijetno prenačil. Dr. Rybaf se je postavil na čelo majhni stranki, ki jo je obenem proglasil kot edino, ki more po svojem programu in sestavi kaj storiti za Primorje. On pa ni kandidiral na Štajerskem, ampak tudi na Kranjskem kot narodno socijalistični inteligenčni kandidat, česar pač nihče ne more razlagati drugače, kakor da se je hotelo čimveč glasov odkušiti od JDS. Obžalujemo, da se sedaj za take pogreške išče krivcev drugod in da je dopustno taka delikatna vprašanja v nesramnih letakih zlorabljati. Kakor iz letaka razvidno, je namestnik dr. Rybafa odvetnik dr. Ravnik v Mariboru, ki je že pred 10 leti zapustil Koroško.

Ne lažite tako bedasto! »Nova Pravda« piše: »Ko so (uradniški) strokovne organizacije pošiljale deputacije in vloge v Beograd za zvišanje plač, se nihče izmed JDS ni zmenil za upravičene zahteve javnih namestencev. Odposlance so JDS ministri metali skozi vrata zasmehovalč sestrane družine javnih namestencev.« Na to infamno laž imamo samo en odgovor: Predsednik Osrednje zveze jav. namestencev in v pokopencev g. davčni nadupravitelj A. Lilleg naj izpove javno, kateri minister JDS ga je vrgel skozi vrata in kdo je zasmehoval sestrane družine jav. namestencev! Pozivljamo ga kot moža: na dan z imeni! Pove naj odkrito in brez okolišev, ali ni bil v klubu nar. predstavnikov JDS sprejet z vso prijaznostjo in ali mu niso šli naši zastopniki in naš vsakokratni minister (gg. dr. Kramer ali dr. Kukovec) vselej kolikor največ možno na roko? Ali niso baš naši možje storili vse, kar so mogli spriti različnih struj v predstavništvu in birokratskih združkov po ministrstvih? In ali ni tudi baš »Slov. Narod« vedno hrabro in z vsem srcem stal za upravičenimi zahtevami jav. namestencev? Gg. Lilleg in tovariši, govorite!

Shod — »edinih rešilcev domovine«. V nedeljo dne 7. tm. imela je Ljubljana pravi ameriški volilni meeting, ki ga je priredila NSS. Ob 10. uri popoldne se je vršil v veliki dvorani

1. Obsojamo najnovejšo klerikalno gonjo proti armadi kot prikrit boj proti državnemu edinstvu.

2. Pozivamo pokrajinsko in centralno vlado, da odstrani klerikalna politična eksponenta v popolnoma naprednem Mariboru pri vodstvu mestne občine in stanovanjskem uradu.

3. Se priključujemo resoluciji celjskega shoda JDS glede na okrožno samoupravo.

4. Izražamo svoje zaupanje ministru dr. Kukovcu in narodnim predstavnikom dr. Voglarju in Kežarju.

Shod je potekel v splošnem popolnoma mirno, čeprav so ob začetku skušali pristaši NSS motiti zborovanje. Ko pa jim je minister dr. Kukovec mirno in stvarno pojasnil, da bi bilo mnogo boljše, da ne cepijo glasov in da pridružijo pri volitvah svoje glasove glasovom JDS, obmolknili so tudi ti kričarji. Pristaši NSS so pred shodom razdeljevali pred zborovalnim lokalom letake pod naslovom »operimo zločin«, ki pa niso imeli ne samo nobenega uspeha, marveč so pri večini zborovalcev izzvali samo pomilovanje za tak način volilne borbe. Shod se je vršil in končal brez vsakega incidenta.

hotela Union shod NSS, katerega je vodil predsednik mariborske okrajne organizacije g. Jarh. Kot prvi govornik je nastopil nosilec liste NSS, v Ljubljani g. Deržić. Prvo je prečital izjavo dr. Rybafa, s katero le ta odklanja kandidaturu, na to pa razvil nekaj program, ki pa se seveda obojeval v glavnem v tem, da je očitno meščanskim strankam, osobito JDS, izdajstvo nad ljudstvom. Povdarjal je, da je bilo ljudstvo, osobito delavsko ljudstvo, v dveh letih, odkar živimo v osvobodjeni Jugoslaviji, bridko prevarano in da zlasti meščanske stranke, ki so bile na krmilu, niso izdale niti enega resnično socialnega zakona. Zavračal je očitke, da bi bila NSS stranka malkontentov izjavljajoč, da naj nasprotna stranka, pa naj si bo tudi meščanske, privede enega človeka, ki bi bil z razmerami v naši državi popolnoma zadovoljen. V tem tonu so šla Deržičeva izvajanja naprej, karakteristično pa je, da kljub temu, da je bila dvorana sicer polna radovednežev, ni bilo nikakega navdušenja in ne odobravanja. Ista usoda je doletela drugega govornika g. Juvana, ki je operiral s splošno znanimi frazami. Karakteristično za mentaliteto te stranke je, da napada osobito JDS, iz katere je izšla, med tem ko pušča lepo v miru vse ostale stranke, osobito pa klerikalce. Razpravljal in pretresal je vprašanja, ki so bila že tisoč in tisočkrat premleta tako na shodih, kakor v strankarskem glasilu, povedal pa ni ničesar novega. — Kot tretji govornik bi moral nastopiti nosilec štajerske liste dr. Ravnik, katerega na ni bilo. Mesto njega je govoril g. Brandtner z velikimi gestami ugotavljač, da bi narodnosocialne stranke ne bilo, če bi se socialna demokracija le malo ozirala na narodnost. (Dragoceno priznanje.) Zadnji govornik je nastopil gosp. Škerjanc, protestirajoč, da je moral dr. Rybaf baže na pritisk JDS odstopiti od kandidature. Shod v Unioni je bil s tem zaključen, pred Unioniom pa je pričakovala zborovalce železničarska godba, na kar so se razvil »sijajen« snovod pod zastavo NSS s tablicami in slinim pompom. Pri snovodu se je še le videlo, koliko je bilo v Unioniu res pristašev NSS. Zastavi stranke in godbi je sledilo približno kakih 300 ljudi, med njimi pa je bilo skoro več tablic z nadpisi, kakor pa udeležnikov spreveda. Pred Narodnim domom se je snovod ustavil ter so se enkrat gg. Tavčar, Rupnik J. Sernek in drugi ponavljali že v Unioniu premelele stare fraze. Zastavo in tablice so nato zanesli v Narodni dom, radovedno občinstvo pa se je mirno in hladno razšlo. Na večer se je vršil shod pri primeren zabavni večer s srečolovom, plesom itd. v Unioni, s čimer se je »dostojno« zaključila volilna manifestacija NSS.

Razrešen ministrski svet. Z regentovim prihodom v prestolno mesto je ministrski svet rešen opravljanja kronске oblasti, ki mu je bila poverjena za regentove odsotnosti v državi.

Zoper protidržavne elemente. »Riječ« javlja iz Beograda: Minister za notranje stvari Drašković je vsem političnim oblastvom razposlal navodila glede zadržanja upravnih organov ob volitvah. V teh navodilih pobija minister dosedanje pojmovanje oblastev, da se mora v pojmu: svobodne volitve, dovoljevati vse, celo protidržavne agitacije. Minister stoji na stališču, da se o dejstvu narodnega edinstva ne more več diskutirati, marveč samo o vprašanju notranje ureditve države. Državna oblastva ne smejo dovoliti agitacij, ki bi bile naperjene proti državi in na narodnem zedinjenju. Organi, ki bi pustili protidržavne govore, brošure, letake itd., bodo prišli v preiskavo. Poverjeniki za notranje stvari v posameznih pokrajinah morajo razpošiljati inspekcije za nadziranje agitacije, kar bo storil tudi minister za notranje stvari sam. —

»Srbska Riječ« in Gjuro Čokorilo. Sarajevo, 7. novembra. Glede nesporazumljenja med radikali in Gjuro Čokorilom prinaša današnja »Srbska

Riječ« prepis dokumenta, iz katerega je razvidno, da je bil Gjuro Čokorilo v špijonaži službi črnega kabineta barona Kolasa. »Srbska Riječ« prinaša tekst pisma Potioreka škofu Letici, v katerem priporoča zvišanje plače Čokorilu za članke, priobčene v službeni sarajevskem listu in v katerem se pravi dobesedno: »Njegova ekselencija baron Potiorek pooblašča škofa Letico, da se Čokorilu zvišajo njegovi prejemki, ker se je vrnil s stranpoti na pravo avstro-ogrsko pot.« — Kakor znano, je bil škof Letica kot črno-zolit pristaš zvest zagovornik Čokorila. Ta spis je prejel »Srbska Riječ« od prezidija iz arhiva bivšega črnega kabineta.

Težko očitjanje. Beograd, 7. novembra. Današnji »Progress« prinaša vest, da je dr. Vesnić za časa svojega poslovanja kot poslanik v Parizu utajil dve pošiljki naših ameriških sorojakov za naše begunce in one, ki so trpeli vsled porušenja v Srbiji. Ena teh pošiljatev je štela 1500 dolarjev, druga pa 154 dolarjev. Ta denar ni nikdar prejel odbor, ki bi ga moral razdeliti. Ameriška pošta je temu nasproti ugotovila, da je sedanjí ministrski predsednik Vesnić kot poslanik v Parizu ta denar tudi v istini prejel.

Kandidatura dr. Nikla Mandića. Sarajevo, 7. novembra. Hrvatska pučka stranka bo kandidirala v Hercegovini dr. Nikla Mandića. Na očitjanje »Hrvata«, da je konferiral dr. Mandić kot tak s predsednikom bosanske vlade dr. Srškićem, ugotavlja sarajevska »Jugoslavija«, da je dr. Mandić konferiral z dr. Srškićem v takih zadevah, v kakršnih so i drugi poslanci imeli konference s predsednikom bosanske vlade. — Značilno je, da srbska »Riječ« ne napada več dr. Mandića, kakor je to storila še pred kratkim vsak dan.

Slovaška narodna jednota za demokrate. Novi Sad, 5. novembra. »Slovenska (slovaška) narodna jednota« je na svojem zadnjem zborovanju sklenila, da kandidira na listi demokratske stranke svoje ljudi. S tem se je izjavila najjačja slovaška organizacija za demokrate.

Hortyjev organ v agitaciji za klerikalce. Subotica, 5. novembra. Znaní Hortyjev organ »Bacs Megyei Naplo« je prinesel članek, v katerem agitira za klerikalno bujnjevačko — škakčo stranko, ki zahteva pod okriljem hrvatske zajednice avtonomijo za Vojvodino.

Nemci napadli Srbe. Dne 5. t. m. je v Sotinju pri Vukovaru izgubljen življenje mlad Srb, ker mestni Nemci niso dobili glasovalne pravice. Komunistični Nemci iz Setina in Lovasa ter okolice so prišli v Opatovino in tam javili svojo skupščino z besedami: »Naznanjamo, da se bo vršilo zborovanje. Če nas bo kdo motil, bomo sami napravili red.« Na tem zborovanju je govornik h koncu svojega govora zaklical: »Živio Lenin! Prisotni Srbi pa so zaklicali: »Živio kralj Peter! Živio jugoslovenska vojska!« Komunisti so pričeli streljati in ustrelili Bogoljuba Ostcica, ki je bil na mestu mrtev. Nato so Nemci pograbili svoje nože in navallili na Srbe, ki so bili brez orožja.

Grški regent admiral Kunduritis je eden najzvestejših pristašev Venizelosa. Rodbina Kunduritis ima svoja posestva na otoku Hyda in je znana po vsem Grškem. Regentov ded Lazar je žrtvoval v osvobodilni vojni leta 1821. vse svoje premoženje na oltar domovine. Regent Pavel Kunduritis je v balkanski vojni poveljeval kot konteradmiral grški vojni mornarici, ki je uspešno blokirala turško vojno brodogradnjo, kar je pripomoglo k porazu Turčije. V letih 1916 in 1917 je bil najvernejši soodružnik Venizelosa in eden najvažnejših članov solunškega komiteja. Regent uživa vse svoje dobrote. Inteligence in domovinske ljubezni velike simpatije v grškem narodu.

Venizelos ali Konstantin? V odgovoru na izvajanja iz nezveststva se vrtniškega voditelja nacionalistične stranke dr. Gunarisa je ministrski predsednik Venizelos v zbornici podal izjavo, v kateri povdarja, da se bo popolnoma uklanjal volji ljudstva in sicer ne le v vprašanju dinastije, temveč tudi v vladnih vprašanjih, pri čemer bi v slučaju, da volitve zanj slabo izpadajo, izstopil iz političnega življenja. Vsa ta vprašanja bodo stavišana grškemu ljudstvu pri predstojećih volitvah. Ako pride zopet na prestol odstavljeni kralj bi prišlo do ostrih notranjih bojov in Grška bi bila oropana svojih prijeteljev in zaveznikov. Oni, ki bodo glasovali za liberalno stranko, morajo vedeti, da ima njih glasovanje ta pomen, da se odstavljeni kralj nikdar ne vrne na prestol.

Priznanje romunske suverenitete nad Besarabijo. Zapadne veleposle in Japonska so podpisale pogodbo, s katero priznavajo romunsko suvereniteto nad Besarabijo. V pogodbi stoji klavzula, da bo Rusija povabljen k podpisu, kakor hitro bodo priznale države, ki so podpisale pogodbo, kakor rusko vlado. Vsa eventualna vprašanja, ki jih bo v bodoče sprožila priznanje ruska vlada, se morajo predložiti razsodišču Zveze narodov. Sicer pa vsebuje pogodbo, da je romunska suvereniteta nad Besarabijo definitivno priznana.

Madžarska propaganda v inozemstvu. »Bezi Magyar Ujság« in »Vilag Ujság«, ki izhajata na Dunaju, sta priobčila podrobne podatke o organizaciji madžarske propagande v inozemstvu. V Parizu je kupil madžarski poslanik Praznovsky dnevnik »Eclair«, ki se urejuje pod njegovim vodstvom. V Monakovem izdaja Evgenij Somlo informacijsko korespondenco, ki jo vzdržuje dunajsko madžarsko posla-

ništvo. V Madrid je bil poslan novinar Hollosy, da bi potom dnevnika ABC vplival na špansko javnost. V Stockholmu deluje dr. Bela Löffler, bivši gimnazijski profesor v Nieregyháze, katerega podpira legacijski svetnik Jurij Barco v Kodanju. Löffler priobčuje svoje članke v dnevniku »Svenska Dagbladet«. V Njujorku je kupila Hortyjeva vlada dnevnik »Amerikai

Izredni občni zbor „Slovenske Matice“.

V nedeljo, 7. t. m. ob 10. popoldne je bil v posvetovalni dvorani mestnega magistrata izredni občni zbor »Slovenske Matice«, ki naj izvrši volitev odbora v smislu novih Matinih pravil, ki so bila sprejeta na zadnjem rednem občnem zboru dne 13. junija t. l. in katera je potrdila deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani.

Zborovanje je otvoril prvi podpredsednik dr. Pavel Grošelj s kratkim nagovorom, povdarjajoč, da je treba voliti nov odbor v smislu pravil. Po novih pravilih šteje odbor 20 odbornikov, od teh mora biti 16 književnikov, ravnotoliko jih mora biti v Ljubljani.

Pri nato se vršile volitvah so bili v odbor izvoljeni: a) kot odborniki: Dr. Breznik Anton, profesor, Debeljak Ante, profesor, dr. Debevo Josip, vseučiliški profesor, dr. Detela Fran, vladni svetnik, Finžgar Fran, župnik, Jeraj Vida, pesnica, dr. Kraigher Alojzij, ravnatelj, dr. Lah Ivan, pisatelj, Levstik Vladimir, pisatelj, dr. Lončar Dragotin, drž. poslanec, Purgelj Milan, pisatelj, Pleteršnik Maks, prof. v p., dr. Prijatelj Ivan, vseučil.

Iz naše kraljevine.

Cheradame — odlikovan. Regent je na predlog ministrskega predsednika odlikoval Andreja Cheradama z redom Sv. Save II. razreda.

Prepovedana brošura. Ministrstvo za notranja dela je za našo državo prepovedalo brošuro »Geneza srbsko-črnogorskega vprašanja«. Brošura je bila tiskana v Rimu in je naperjena njena vsebina proti naši državi, ker ima tendenco, da izzove nezadovoljnost med našimi državljani.

Pristojbine za kinematografe. V soboto popoldne je bila pri finančnem ministru deputacija lastnikov kinematografov ki je izročila spomenico s prošnjo, da bi se zmanjšala taksa na vstopnice. Eden načelnikov ministrstva je sprejel deputacijo. Rešitev v stvari še ni bila izdana. —

Neodrešena domovina.

Vso svojo jezo je izlil »Piccolo« na župnika v Mirnu g. Antona Grbca in ga ozmerjal z jugoslovenskim agitatorjem, ki noče priznati italijanskega gospodarstva v gorški deželi. G. župnik je namreč izdal krstni list, na katerem je napisal »zasedeno ozemlje« namesto »italijansko kraljestvo« in »Hirsko Primorje« namesto »Juljska Benečija«. »Piccolo« pravi, da je ta krstni list odlojna potpora, duhovnik pa postopajo tako, ker imajo oporo v vodilnih cerkvenih krogih. »Piccolo« je končno čutil še potrebo, da se je zagnal v gorškega nadškofa dr. Sedela, ki je še »vedno na svojem mestu.«

Z Gorškega. Zadnje dni je bil velik mrzot tudi na Gorškem. Tako so imeli na Tolminskem nekatere dneve 6—9° C pod 0. Po hribih je padlo tudi nekaj snega. — Posestniku Podgorniku v Dolnji Trebuši

Za žrtve avstrijskega nasilstva.

Vas Prnjavor v Mačvi je bila med tistimi nesrečnimi kraji, ki jih je najhuje zadela bridka usoda sovražne invazije. Pri avstrijskem vpadu l. 1914. je padlo v tej vasi 329 nedolžnih žrtv in bilo poškodanih 200 hiš. Da počasti spomin teh žrtv na viden način, se je sestavil »Odbor za podžanje kosturnice Prnjavor«, ki bo zgradil pri zapadnih vratih prnjavorske cerkve

Tristoletnica bitke na Bell gori.

Danes, 8. novembra je 300 let, odkar se je vršila jedva aro od Prage na planoti, ki se zove Bela gora, ljuta in usodna bitka. Vojsko 22.000 Čehov, Moravcev in Ogrov husitov je naskočila vojska 27.000 mednarodnih katolikov, ki jih je poveljeval Tilly. Premoč je zmagala. Nato je začela zverženska maščevalnost uganjati orgle, ki so trajale nad Prago in vso Češko celih trideset let. Katoliški fanatizem je uničil in pomoril vse, kar je bilo količkar v zvezi s Husovo češko narodno vero. Požganih je bilo nešteto vasi in mest in v vsi Češki je ostal jedva milijon ljudi. Westalski mir je izročil Čehe Habsburžanom na milost in nemilost in Habsburžani so opravili svoj krvniški posel temeljito. Češka se je znova pomemčila in pokatoličila. Šele po 200 letih so se Čehi otresli strašnega jarma, ki ga jim je prinesel poraz na Bell gori. Prerati le dal Čehom zopet državno in versko svobodo, za katero so padli junaki na Bell gori, kamor roma češki narod vsako

Narodno gospodarstvo.

Naša trgovinska bilanca. Iz nedavno objavljene izvozne in uvozne statistike naše države je razvideti, da je naša trgovska bilanca (razlika med uvozom in izvozom) — pasivna. Polletna vrednost izvoza je znašala po teh podatkih 465 milijonov dinarjev. Vrednost uvoza pa 13 milijarde. Uvozna vrednost je torej za 840 milijonov kron večja. Med izvoznimi postavkami je vrednost lesa napoveda-

Magyar Nepszavač, ki ga urejuje David Berko. Tudi v Italiji ima madžarska vlada svoje agente.

Horthyjeva preganja novinarje. »Neue Zürcher Ztg.« poroča iz Bukarešte, da je Horthy zahteval od romunske vlade izročitev 40 madžarskih novinarjev, ki so zbežali v Rumunijo, ker niso hoteli delati in sodelovati za obnovo monarhizma na Madžarskem.

profesor, dr. Tavčar Ivan, župan, Zorac Ivan, revident drž. žel., Zupančič Oton, dramaturg, prof. Juvanič Friderik, gledališki intendant, Kramar Jože, bančni prokurist, Tosti Ivan, ravnatelj Jadranske banke, Zorman Ivan, posestnik. b) kot člani nadzorstva: Hiter Ivan, Peruzzi Ivo, Prelovec Zorko, vsi uradniki Mestne hranilnice Ljubljanske.

Pri slučajnostih je dr. Grošelj sprožil vprašanje finančnega kritja stroškov za izdajo zemljevida celega slovenskega ozemlja, ki se v kratkem tiska na Dunaju. Dunajski geografski zavod je poslal Slovenski Matici proračun stroškov, ki znašajo okoli pol milijona avstrijskih kron. Polovico teh stroškov mora Matica takoj plačati, drugo polovico po končanem tisku. Dr. Grošelj predlaga, da občni zbor pooblasti novi odbor, da si sme izposoditi matično glavnico in vse ukreniti, kar je potrebno glede plačila stroškov za zemljevid. Občni zbor je sprejel ta predlog ter pooblastil novi odbor, da izvede to denarno transakcijo. Nato je bil ob 11.30 popoldne zbor zaključen.

so cigani ukradli dva konja. — V Sempetru pri Gorici je šolsko poslopje skoraj dograjeno. Napis na šoli pa je dvojezičen, poprej je bil vedno samo slovenski. — Narodna čitalnica pri Sv. Luciji je priredila veselico s petjem in dramatično predstavo, ki je uspela prav lepo. Tako je imela tudi veselica Bralnega društva v Dolnji Trebuši povsem zadovoljiv uspeh.

Tret kot italijanska pristanišča. »Neue Zürcher Zeitung« piše o Trstu med drugim: Dolgo pred vojno so v Italiji vedeli, da more tržaško pristanišče uspevati le kot preskrbovalna luka obsežnega zaledja. Sedaj pa je to zaledje politično raztrgano, gospodarsko za dolgo časa uničeno in deloma Italiji sovražno. Razvoj tržaškega pristanišča ni odvisen od tehničnih čimteljev ampak od političnih konstelacij, ki nikakor niso ugodne za Italijo.

Protestorski izpit je napravil na dunajskem vseučilišču gorški rojak g. Filip Perič.

Ponesrečili so se g. dr. Serjun, zdravnik v Tolmini, dne 2. t. m., ko se je peljal z zdravniškega obiska v Baški dolini. Na takozvanem Stoger-Steinerjevem mostu je strmoglavil v temi voz s konji, voznikom in gospodom doktorjem v prepad. Dr. Serjun se nahaja sedaj v bolnici usmiljenih bratov v Gorici. Danes nam je došlo naznanilo, da je dr. Serjun umrl. Pokojni dr. Alfonz Serjun si je bil pri padcu zlomil obe roki in nogi ter hrbtenico. To so bile smrtno poškodbe in nesrečnik je v mukah izdihnil. Dr. Serjun, star nekaj nad 40 let, je bil rojen v Idriji kot sin kavararja, študiral je v Gradcu, v Tolmini je služboval dolgo vrsto let in ostal na svojem mestu tudi po okupaciji. Bil je ljude mil, dober in precej življenjski zdravnik, zato pa je vžival splošno spoštovanje in danes prebivalstvo na Tolminskem plača ob njegovem trupu. Časten spomin je pustil za seboj s svojim dobrotornim delovanjem.

maščevale, v katerem bodo skupno polovili telesni ostanki teh žrtv svetovne vojne. — Ker je vas Prnjavor vsled invazije čisto obubošana, se obrača odbor do vseh slovenskih posameznikov, do vseh humanitarnih društev in zavodov, da mu prispejijo darom na pomoč. Prispevki v Sloveniji naj se pošiljajo na predsedstvo deželne vlade v Ljubljani.

leto. Letos so na bojišču odkrili spomenik ob ogromni adeleži Sokolstva, Sokolke, češke inteligence in ljudstva. In zopet je danes svobodno vrtel črni prapor s kraljskim kelihom na svobodni in maščevani Bell gori. 8. november 1620 je Čehom dal največje narodne žalosti, a tudi največjo narodnega ponosa. Čehi so tistega dne dokazali resnico Crtomirovih besed: »Manj strašna noč je v črne zemlje kril kot so pod svetlim solncem sužnji dnovi!« Reči so se dali pomoriti, rati so zapustili domovino, kakor bi bili sužnji Habsburgovcem. Značalen, junaki narod je padel 8. novembra 1620: a iz njegovega duha in njegovih idealov je črpalo uteh in vztrajne odpornosti potomstvo belozorskih vitezov. V marsičem so nam bili Čehi učitelji naj bi nam bili tudi v tem! Naše Gospodstvo polje še ni svobodno: zglejmo se na Čehel! Še ni vseh dni konec in svoboda za nasine tudi Gospej Sveti, kakor je Bell gori!

na z 230 milijoni dinarjev, vrednost žita pa z 89 milijoni dinarjev. Podatki obsegajo prvo polovico leta. Velik je presešek uvoza, in bilo bi odločno želeli, da izboljšamo postavke svojega izvoza. Glede lesa in žita je takoj dana možnost, da se dvigne vrednost eksporta v znatni meri. Če pri nas v Sloveniji je pripravljene obilno lesa vseh vrst za eksport. V prvi polovici leta so bile tehtovite ovire. Manjkalo

je prevoznih sredstev. Za vagona se se firme pehale in trudile na vse načine. Krepka organizacija v lesni stroki se je pri tem izkazala in zmogla težave, katerim je posameznik težko kos. Ovirja je bila tudi počasnost devizne centrale v obračunavanju. Več tednov so bile tudi valutarne nepravilnosti. Goto-vo pa je, da je les mogočena eksportna vrednost za nas in da je lesna trgovina zmožna mogočnega razmaha. Kar se tiče žita, je postavka za to slabša, ker pade glavni izvozni kontingent v drugo polovico leta. V ostalem pa smo mnenja, da izkazane številke izvoza zelo zaostajajo za faktičnim rezultatom. Pred vsem gre mnogo robe čez mejo neocarinjeno. Tihotapljenje je močno razvito. Čim višje so carinske postavke, tem večje dražilo na tihotapljenje. Poleg tega pa ni pozabiti, da so dejansko dosežene eksportne vrednosti odločno višje nego uradno zabeležene. V zvezi je to s takozvanim osiguranjem valute in oddajo zlahtne valute. Želja, obdržati del dosežene kupnine in jo boljše izkoristiti, provzroča, da se rado oceni v obvezah in napovedih blago niža. Na vsak način je položaj pri naši vnanji trgovini sprčo bogatih resurs naše domovine takšen, da nam ni kloniti glave. Ko se doseže gladkost prometa in pridemo do urnejšega carinskega poslovanja, se izvestno dvigne naš izvoz. Živine na primer bomo imeli v bodočnosti mnogo več na

razpolago. Eno pa ni dovolj povdariti: potrebe, da pridemo do reda in mira v vodstvu trgovinske politike. Nehati morajo nervozni sunki in presenečenja. Kdo bo delal z nami, če kar čez noč brez vsakega obvestila izpremenimo carinske predpise in tarife. Inozemstvo mora dobiti zopet vero in zaupanje do nas. Sami sebe moramo v tuji dobro akreditirati. Slab akreditiv je pa za nas, če je trgovska roba, ki se nam prodaja ali se od nas kupuje, vedno v nevarnosti, da ne bo smela na svoj cilj vsled nepričakovanih preprek ali pa ne bo mogla vsled carinskih bremen, ki jih kratkoma ne prenese. V zadnjem času je bilo videti mnogo dobre volje v upravi naše carine in našega prometa. Upajmo, da je ponesrečeni ukrep zaradi pobiranja davka od kupčijskega obrata le bežen intermezzo. Če so številke našega uvoza velike, se ni čuditi. Naša zemlja je blaga lačna. Za obnovo zemlje treba strojev, orodij, gnojil, kemikalij; za obrat industrije in graditev novih naprav treba priprav, polfabrikatov in surovin. Narod pa rabi obleke, obutve, pohištva. Brezdvomno je ogromen del uvoznega blaga tak, ki je potreben in ki služi produktivnim potrebam. Prihaja pač seveda tudi odvise robe, ali preostrog tudi ne smemo soditi. Ljubši so mi bili vedno demokratični, pa življenja veseli Atenci, nego mračni in dolgočasni Spartanci.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. novembra 1920.

— Javna seja občinskega sveta se vrši v torek dne 9. nov. ob 5. popoldni v mestni dvorani s temle dnevnim redom: Javna seja: Mestnega magistrata poročila o nekaterih prošnjah za sprejem v domovinski zvezi ljubljanske. Personalnopravnega oddelka poročila: 1.) o dopisu magistrata glede nove izvolitve meščanskega odbora za upravo meščanske imovine; 2.) o dopisu deželne vlade glede izvolitve članov volilnih komisij za volitev v ustavno skupščino, njih namestnikov in pa volitev namestnikov predsednikov volilnih komisij. Finančnega oddelka poročila: 1.) o dopisu podžupanov glede podžupanstva mestnega deklarskega lica, odnosno deklarske realne in reformne gimnazije; 2.) o prošnji Karola Pollaka za prodajo par. št. 34/12 kat. obč. šentpeterske predmestje, to je bivšo stazo med Sv. Petra in Ilirsko ulico; 3.) o prošnji Jelke Bretlove za podaljšanje roka za zadržavo njegove stavbišča poleg Kreditne banke ob Aleksandrovi cesti; 4.) o prošnji Julke Smoletove za prenos zakupne pogodbe za zakup kopališča in gostilne v Koleziji. Stavbnega oddelka poročila o prošnji Strojnih tovarnih in livarn za razdelitev njenih stavbnih parcel na Prulah na 14 stavbišč. Tajna seja: Personalnopravnega oddelka poročila: 1.) o dopisu davčne administracije glede nove izvolitve zaupnikov za predpriprave za prireditve dohodnine; 2.) o prošnji nekakega uradnika za izpust iz mešne službe; 3.) o prošnji nekakega uradnika za daljši dopust. Finančnega oddelka poročila o treh prošnjah za znižanje pristojbine za vspejem v občinsko zvezo. Upravnega odbora mestnih vožen poročila o prošnji nekakega uslužbenca za napredovanje. Obrtnega oddelka poročila o raznih prošnjah za razne obrtne koncesije.

— Klerikalna stranka in davki. Perfidna natura klerikalne stranke se zopet kaže v vsej nagoti. Vsako sredstvo jim je dobro, da z varanjem širokih slojev prebivalstva love kaline na svoje politične limanice. Splošno dobro jim je malo mar. Glavna stvar jim je, držati politično moč, pa naj pri tem demagožstvu trpi narod in država. Njih vodja minister Korošec je član vlade. Odgovoren je za vse njene sklepe kakor drugi ministri trpe za njegovo idealno ministrsko nesposobnost. V Beogradu podpiše ta mož sklep ministrskega sveta glede proračuna in pobiranja davkov, po Sloveniji pa njegovi gonjaki a la pane Veseniak iuršajo proti davkom. Pri tem jih ni sram, menjati svoje stališče od danes do jutri. Tudi jim sedaj, ko smo pred volitvami, ni noben davek pravičen in potreben za Jugoslavijo. Na Dunaju so pa njih vodniki vedno tekmovali, kdo bo vojnemu in finančnemu ministru več dovolil. Ko je bil koncem junija s Koroščevim podpisom odobren v ministrskem svetu proračun, je dal ministri Korošec pisati v »Slovenca« dne 7. julija: V novo osvobojenih krajih se bo pobiral zemljiški in hišni davek v dinarjih, tako da bo plačeval vsak toliko dinarjev na leto, kolikor pred vojno kron. Na ta način se gotovi davki početvorijo, dasi moramo reči, da se tu ne more govoriti o povišanju davka v pravem pomenu besede, ker dandanes dinar še vedno niti od daleč ni to, kar je bila nekdanja krona. Tedaj jim početvorenje ni bilo nič ali bazatela! Če na čitate sedaj glasilo klerikalnih političnih glumačev, vidite, da so povsem pozabili Kristusov nauk: »Dajte državi, kar je državnega!«

— Uprava Koroške. Dne 2. novembra je izdala medzvezniška plebiscitna komisija razglas, v katerem naznanja, da se bosta pričeli s 5. novembrom 1920 in do nadaljnih

odredb plebiscitne komisije pasa I. in II. plebiscitne ozemlja upravljal po običnih določbah avstrijskih zakonov, a pod nadzorstvom in kontrolo plebiscitne komisije. — Očividno je torej, da plebiscitna komisija v Celovcu še nima v rokah odločitve glede pasu A. S tem svojim 14. razglasom je komisija samo zopet ustregla željam Nemcev ter brez vsake potrebe žali slovensko prebivalstvo, predno se je pariška konferenca še definitivno izjavila.

— Manifestacijski shod za Koroško v Ljubljani. Na podlagi mariborskega poziva vabi društvo »Gospodarski zvon« celokupno javnost na veliki manifestacijski shod, ki se vrši jutri v torek, dne 9. novembra t. l. ob pol 8. zvečer v veliki dvorani hotela Union. Dnevni red: Koroško vprašanje. Govore g. dr. Oblak, g. dr. Arnejc, Arnuš itd. Pridite vsi, da manifestiramo s tem za osvoboditev Koroške! Vsi na shod. Odbor.

— Zabrani koroški listi. Ministrstvo za notranja dela je za našo državo prepovedalo nastopne liste, ki izhajajo iz Koroške: »Kärntner Tagblatt«, »Freie Stimmen«, »Bauern- und Zeitungs«, »Villacher Zeitung« in »Klagenfurterzeitung«.

— Financiranje latinsko-slovenskega slovarja. Deželna vlada je dovolila za tisk Wiesthallerjevega latinsko-slov. slovarja 25.000 K iz vseučiliškega fonda.

— Pozatani s Trbovelsko premorsko družbo. Deželna vlada je sklenila povabiti na nova pozatania Trbovelsko premorsko družbo in zastopnike delavstva in sicer na teile podlagi: Trbovelska družba naj dovoli brez povišanja cen premoga sorazmerno povišanje plač najnižjih kategorij. Akordne meze naj se povišajo na 10%. Brez povišanja cen premoga naj Trbovelska družba dovoli posebne procentualne nagrade pri večjem uspehu dela.

— Imenovanja. Za obrtnozadružnega inspektorja v VIII. razredu pri oddelku ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani je imenovan dr. Josip Munih. Za komisaria v IX. čin. razredu pri Uradu za pospeševanje obrti na Ignacij Založnik. tajnik likvidacijske komisije za Štajersko.

— Sol. petrolei cigaretni papir. žigice. Uvoz teh monopolnih predmetov je po naredbi uprave državnih monopolov broj 15.142 takole urejen: 1. Uvoz soli je svoboden proti plačilu monopolne takse za vse pokrajine, izvzeta je Bosna. Hercegovina in Srbija. 2. Uvoz petroleja je svoboden v vse pokrajine proti plačilu monopolne takse. 3. Uvoz cigaretnega papirja in žigic v Srbijo je zabranjen in se sme importirati v Srbijo samo proti posebnim dovoljem Uprave državnih fondov. V ostale pokrajine je uvoz cigaretnega papirja in žigic do nadaljnih odredbe svoboden proti plačilu monopolne takse.

— Likvidacija begunskega taborišča v Strnišču. Deželna vlada je sklenila, da se čim najprej izvrši likvidacija taborišča v Strnišču. Rezervira se samo toliko barak, kolikor je potrebno za begunce in rodilne železničarje, ki še sedaj prebivajo v Strnišču. Del taborišča se bo industrializiral.

— Zvišanje cen šentianškega premoga. Deželna vlada je vzela na znanje zvišanje cen šentianškega premoga. Cene znašajo za debeli premog 515 K, za drobn 480 K in za aprovizacijski premog 420 K za tona.

— Klub primorskih učiteljev vabi vse primorske kolege in kolegije na važen sestanek v torek, dne 9. t. m. ob 16. uri v gostilni Fantini Gradisce.

— Poroka. Poročil se je danes v Kamniku deželnovalni kom. Franjo Maršič iz Kočevja z gđ. Vero Krautovo. Odvornikovo hčerko iz Kamnika. Bilo srečno!

— Razpis služb. Poverjenišvo za javna dela razpisuje 3 mesta računskih praktikantov. Prošnje je predložiti poverjeništvu do 22. novembra 1920. Natančnejši podatki in pogoji so razvidni iz razglasa v Uradnem listu.

— Mizerija koroških beguncev v Mariboru. Iz Maribora nam poročajo: Koroški begunci v našem mestu so izpostavljeni najhujši bedi. Ne samo, da jim ni mogoče dobiti stanovanj, jih meče sedaj železniška uprava pod pretezo, da rabi vagona, tudi iz teh. Akcijski odbor, ki se je ustanovil pred približno 14 dnevi, ne stori ničesar, da bi pripomogel k olajšanju bede naših nesrečnih koroških bratov.

— Reševanje stanovanjske bede v praksi. Z ozirom na notico pod tem naslovom v številki z dne 31. oktobra se je oglašil v našem uradništvu g. Čotar, ki pravi, da svojemu hišnemu gospodarju ni plačal za stanovanje posebne nagrade 5000 K in da tudi ne ve ali znaša povišanje najemnine 100%. V ostalem priznava, da je njegov novi hišni gospodar klerikalec in da je on tudi — demokrat. Drugih želj g. Čotar ni imel.

— Polaganje mrličev v zidane grobnice pri Sv. Krištofu. 1. Uporaba onih grobnic (zidanih) pri Sv. Krištofu, v katerih je še prostora za polaganje mrličev, dovoli se še do vstetega leta 1925. V katerih grobnicah je še prostor, se določi od slučaja do slučaja po potrebi; pri tem se je ravnati v tem zmislu, da se ne smejo stare krste morda razbijati in tako napraviti prostor za novo; dovoljeno je le prestavljati v grobnici stare krste ter na ta način grobnico pripraviti. 2. Polagati se smejo v te grobnice le ožji družinski člani. 3. Lastniki se zavežejo v vsakem poedinem slučaju, da svoječasno event. na uradno zahtevo na lastne troške izvrše prenos krste na drugo pokopališče.

— Velikansko poverjenje pri Fr. Szantnerju. Ljubljanska tvrdka čevljev Fr. Szantner je nedavno prišla na sled velikim poverjenjem v svoji trgovini. Zadevo je tvrdka nato zapuopn javila policiji, ki je začela oprezno in natanko opazovati udeležene osebe. Tvrdka je obenem takoj izvedla inventuro blaga ter ugotovila 91.696 K primanjkljaja. Poverbe oziroma tatvine ste izvrševali Szantnerjevi prodajalki Ana Domiter iz Celja in ljubljanka Josipina Goršič. Domiter je bila pri Szantnerju že od 20. novembra 1916 dalje nastavljena, Goršičeva pa 18 mesecev. Manipulirali sta že leto dni. Živeli sta uprav kavalirsko. »Lepi Karl«, ljubimec Domiterjeve, je živel kot bog v šnanski deželi. Prva prilika se je obema ponudila tedaj, ko je bil neki trgovec iz Banata pozabil večji zavoj kupljenih čevljev. Goršičeva jih je odnesla ven ter prodala. Nato je šlo dalje, vedno bolj. Vsa teden ste imeli večji denarni promet. Ukradene čevlje ste prodajali raznim prijateljem in znankam, zlasti kontoristinj. Pri teh manipulacijah ste uvedli sistem menjavanja. Za čevlje ste prejeli razno blago, zlasti pa fini hercegovski tobak in cigarete. Domiterjeva je vodila silno veselo in razkošno življenje. Prirejala je pravcate orgije, v poletnem času drage izlete na hribe in na Bled. Domiterjeva je bila zelo radodarna in je rada plačevala za »šampanjec«. Slično je živela tudi Josipina Goršičeva. Njen ljubimec je bil nekaj časa znani nemški igralec Kurt Bachmann, kateremu je pošiljala na dom dnevno fina vina in narazke. Tudi bančni uradnik R. Ahlfeld je bil deležen raznih dobrot. Goršičeva mu je celo kupila srebrno dozo za 1500 K. Ahlfeld pa se je znal revanžirati. V to čedno afero je zapletenih več oseb, zlasti pa mnogo ljubljank, ki so kupovale od prodajalk čevlje.

— Umrl je 6. t. m. v Vojaškem domu v Rogaški Slatini invalid Anton Kortnik, doma iz Rečice ob Paki.

Sokolstvo.

— Separatisti zmagali pri volitvah odbora zagrebškega Sokola. Zagreb, 7. novembra. Danes se je vršila skupščina zagrebškega Sokola, na kateri se je volil novi odbor ter je stari, kakor znano podal svojo demisijsko. Pri današnjih volitvah so bile postavljene dve liste, in sicer ena jugoslovenska in druga takomenovana »hrvatske separatisti«. Nosilec jugoslovenske liste je bil dr. K. Tušić, nosilec separatistične pa Josip Hanuš. Ves popoldne in popoldne se je vršilo glasovanje v tri volilne žare. Ob 4. popoldne se je razglasil izid skrutinji ter se je ugotovilo, da je zmagala separatistična lista Josipa Hanuša s 51 glasovi večine. — Posledica tega glasovanja bo brezdvomno, da bodo oni, ki so

glasovali za jugoslovensko listo izstopili iz zagrebškega Sokola in osnovali samostojno društvo, da bo imel Zagreb zopet dva Sokola in sicer bi odgovarjal bivši srbski Sokol sedanjemu jugoslovenskemu in hrvatsko-frankovski bivšemu hrvatskemu Sokolu.

Kultura.

— Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani. Drama:

Ponedeljek, 8. novembra: Zaprt.

Torek, 9. novembra: Pygmalion. Red A.

Opera:

Ponedeljek, 8. novembra: Zaprt.

Torek, 9. novembra: Hoffmannove pri-

povedke. Red C.

— Koncert Thierry-Jeraj-Brezovšek. Koncert operne pevke Vilme pl. Thierryjeve, viol. prof. Karela Jeraja in ljubljanskega opernega kapelnika Ivana Brezovškega, se vrši v Ljubljani, dne 8. t. m. v veliki dvorani hotela Union. Programi, ki se bodo prodajali v dvorani in v predprodaji, vsebujejo tudi tekst posameznih komadov, katere poje gđna. Thierryjeva.

Telefonska in brzojavna poročila.

— PRIHOD BOLGARSKEGA MINISTRSTVA PREDSEDNIKA V BEOGRAD.

— d Beograd, 7. nov. Tukajšnji bolgarski poslanik Teodorov je izročil danes v zunanem ministrstvu noto, v kateri naproša bolgarska vlada jugoslovensko, naj se izjavi, ali je pripravljena sprejeti bolgarskega ministrskega predsednika Stambulinskega. Iz note je razvidno, da pride Stambulinski v Beograd pričetkom druge polovice novembra. Stambulinski bo prej obiskal še Bruselj, Prago, Varšavo in Bukarešto.

— POGAJANJA Z ITALIJO.

— d Rim, 7. novembra. (DKU). Minister za zunanje posle Sforza je pred svojim odpotovanjem izjavil zastopniku »Tribune«, da je Italija pripravljena, privoliti Jugoslovenom vse, kar bi se skladalo s potrebami vojaške obrambe. Za Reko zahteva Italija popolno neodvisnost. Sforza meni, da pogajanja ne bodo trajala dolgo. Ako se bo prve dni razvidelo, da je sporazum nemogoč, se pogajanja ne bodo nadaljevala in Italija bo mislila na odredbe za obrambo svojih interesov.

— d Beograd, 6. nov. Eden izmed delegatov za pogajanja z Italijo je izjavil, da upa, da se pogajanja končajo v petnajstih dneh. V krogih naše delegacije vlada optimistično razpoloženje. Najkasneje do 1. decembra bo jadransko vprašanje rešeno in ugotovljene končne veljavne jugoslovensko-italijanske meje.

— UPRAVA PLEBISCITNE KOROŠKE.

— d Dunaj 7. novembra. Dunajski korrespondentni urad poroča: Kakor javljajo listi, je prevzemanje koroške plebiscitne cone po avstrijskih upravnih oblastih že v polnem teku in bo ta mesec končano. Vsega skupaj je prišlo na to ozemlje 1000 avstrijskih orožnikov. Velik del članov plebiscitne komisije je že zapustil Koroško. Promet med obema conama se vrši zopet normalno.

— SKUPŠČINA SODNIKOV.

— d Beograd, 7. nov. Danes, dne 7. t. m. se je sestalo v Beogradu zborovanje sodnikov iz vse države. Na prvi skupščini v Beogradu se je ustanovilo enotno združenje sodnikov.

— OKUPACIJA CARIBRODA IN ROSILJGRADA.

— Beograd, 7. novembra. Naša vojska je dne 6. t. m. jutraj zasedla ono bolgarsko ozemlje, ki ga je mirovna

Razprodana dvorana bo pokajala simpatije, katere uživajo gori omenjeni domači umetniki. (K)

— Pevski zbor »Glasbene Matice«. Skupne vaje se vrše vsak torek in petek ob 8. uri zvečer. Odbor. (K)

— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Pevske vaje se vršijo vsak ponedeljek in četrtek, ob 19. uri ženski in ob 20. uri moški zbor. Prosi se točnega in pridnega obiskovanja. Odbor.

— Koncert Jaroslava Kocijana v Mariboru. Maribor, 5. novembra. Danes se je vršil tu koncert znanega vijolinkega virtuoz Jaroslava Kocijana. Koncert je bil zelo dobro obiskan in je žel umetnik od točke do točke burnejšo pohvalo.

— Narodnogospodarski Vestnik št. 20 ima tole vsebino: 1. Poslovanje Narodne banke kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev. 2. Vpogled v opravilne knjige pri prireditvi neposrednih davkov. 3. Industrija v Srbiji. 4. Gospodarske vesti: Potrdilo o izvozu blaga. 5. Društvene vesti: Poziv! — Trgovska korespondenca. — Telefon. — Izkaz društvene posredovalnice. 6. Začasna nemško-slovenska kemijska terminologija.

pogodba prisodila naši državi. Ob 9. dopoldne je bolgarski načelnik predal mesto Caribrod z okolico našim civilnim uradom. Izročitev se je izvršila v polnem redu.

— KOLKI ZA KRONSKO BANKOVCE.

— d Beograd, 7. nov. V finančnem ministrstvu so pričeli uničevati kolke za kronске novčanice.

— UPEPELJENO SKLADIŠČE.

— d Beograd, 7. nov. Vsled nepazljivosti delavca na zemuski železnici postaji je istotam izbruhnil požar, ki je uničil 20 vagonov blaga in eno polno skladišče.

— JUŽNA ŽELEZNICA KRIVA ZASTOJA PRI CARINENJU?

— d Beograd, 7. novembra. Prekomerno veliki zastoj v poslovanju pri carinarnicah in železnicih je prisilil ministrstvo za finance in promet, da sta sestavili posebno carinsko - železniško komisijo z nalogo, da preišče vzroke tega zastaja, tako usodnega za vso državo. Komisija se v tem trenutku nahaja v Ljubljani. Po dosedanjih preiskavi je dognano z neopornimi dokazi, da je glavni krivec zastaja v prometu ravnanstveno južne železnice, kjer prometno in drugo osebe tega ravnanstva vrši očitno sabotažo. Ukrenilo se je potrebno, da se onemogočijo mahinacije ravnanstva južne železnice. V tem oziru je pričakovati pozitivnega rezultata. Južna železnica je bila radi raznih nepravilnosti te dni kaznovana na globo nekoliko milijonov dinarjev.

— PISMO RUSKEGA DIPLOMATA.

— d Split, 6. novembra. Bivši ruski poslanik na Cetinju g. Oters je objavil v listu »Novo Doba« pismo, ki ga je meseca oktobra 1914 poslal Sasonovu in v katerem je že takrat opozarjal na eventualni italijansko-jugoslovenski spor glede Jadrana. Že tedaj je predlagal, da mora vsa obala od Trsta do Splita pripasti državi onega naroda, ki tvori tej obali zaledje. Jadrani pa da se mora proglasiti za nevtralno morje s prepovedjo, da države ob njegovih obalah ne smejo niti imeti, niti graditi vojnih luk in trdnjav.

— NEMIR V ŠPANJLI.

— d Pariz, 7. novembra. V Saragosi so prijeli orožniki tri osebe, ki so hoteli vreči na hišo bombe. Atestatorji so se postavili v bran, pri tem je bil eden od njih ubit, a dva druga ranjena. V Salamanki se nadaljuje splošna stavka. Do izgrediv ni prišlo. Banke in trgovine ščiti vojaštvo.

— ravnanstvena romunskih državnih železnice. Ob tej priliki se reši tudi vprašanje direktnega blagovnega prometa. — g Gospodarski odnosi med Bolgarijo in Belgijo. V Sofiji se je ustanovil poseben belgijski odbor, ki ima nalogo, da vzpostavi trgovsko-gospodarske odnose med Bolgarijo in Belgijo. — g Prometni sporazum med Čehoslovaško in Romunijo je dosežen tako, da bo Čehoslovaška pošiljala sladkor po Dunavu, za kompenzacijo pa bo dobivala žito, za katerega transport postavi na razpolago 15 lokomotiv.

— Borza. d Praga, 7. nov. Devize: Beograd 242, Zagreb 60.25, Dunaj 18, Varšava 23. 50. Sofija 102. Valute: Dinarji 240, avstrijske krone 18.

d Curih, 7. novembra. Devize: Berolin 7.90, Holandija 194.50, Novi Jork 647.50, London 22, Pariz 38.90, Milan 22.50, Bruselj 41.30, Kodani 86.50, Stockholm 123, Kristijana 86, Madrid 87, Buenos Aires 230, Praga 6.95, Varšava 1.75, Budimpešta 1.32 1/2, Bukarešta 9.95, Dunaj 1.85, avstrijske žigosane krone 1.45.

— d Dunaj, 6. novembra. (CTU) Devize: Amsterdam 12.700, Berlin 634.50, Curih 7000, Kristijana 5950, Kodani 6000, Stockholm 8250, Valute: Nemške marke 629.50, romunski lei 710, bolgarski lei 500, švicarski franki 6975, francoski franki 2750, italijanske lire 1575, angleški funti 1500, ameriški dolarji 430, carski rublji 310. Kurzi v prostem prometu: Zagreb 316-340, Budimpešta, plačila v nakazilih poštne hranilnice in v žigosanih kronah 95-105, madžarske žigosane krone 94-103, Praga 533-558, Varšava in Krakov v poljskih markah 118-138, čehoslovaške krone 5000:31 534-558, manjši bankovci 534-558, novi dinarji 1275-1325.

— Glavni urednik: Rasto Pustostemšek.

— Odgovorni urednik: Bogdan Vodeh.

ZLATOROG MILO

ima 66 % maščobne kisline in je iz-
delek samo prvovrstnih surovin. ::
Glavno zastopstvo za Kranjsko: R. BUNC in drug,
Ljubljana, Gosposvetska cesta 7.
I. marib. tovarna mila preje C. Bros, Maribor.

**Preda se enonadstropna hiša v No-
vem Vodmatu.** Naslov pove uprava
Slov. Naroda. 8309

Nov plateaški voz se odda.
Porudbe pod „Voz 8337“ na upravnishvo
Slovenskega Naroda. 8337

**Prodajo se 3 mizarski skobelniki
(Hobelbank), še nič
rabljeni po zmerni ceni.** Naslov pove
upravnishvo Slov. Naroda. 8327

**Se ne mnogo rabljen šivalni stroj
Gritzner se takoj prodaja.** Naslov pove
upravnishvo Slov. Naroda. 8360

**Proda se črna zimska suknja. Ogleda
se v Hrenovi ul. 14, I. nadstropje.**
8313

**Prodaja dva dobra konja in lovski
voz (4 sedeži).** Janez Zorman, Sp. St.
ška-Ljubljana. 8350

Mehlovana soba čista, svetla, 14 dni
mesечно v porabi se
išče. Ponudbe pod „Ravnatelj 1920/8364“
na upravo Slov. Naroda. 8364

Kožuh nov, lep, dolg, z jako
lepo kožuvinno, se
ceno prodaja. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 831

**Išče se zanesljiv in dober tkalec
ali tkalka.** Plača po dogovoru. Luka
Zapuze pri Lescah. 8308

Elegantna soba se odda le distingvi-
rani poštenosti.
Ponudbe pod „Stanovanjska pravica 8272“
na upravo Slov. Naroda. 8272

Akademik išče sobo s postrežbo in
zajtrkom. Plača
do 300 K mesečno. Pripravljen je tudi
poučevati. Ponudbe pod „Akademik
8359“ na upravo Slov. Naroda. 8359

Prodasta se 2 damska kožuha
za gorenjsko narodno nošo, popolnoma
v dobrem stanju, cena primerna. Naslov
pove uprava Slov. Naroda. 8324

Dva štiriletna pasmena konja,
s »pedigré«, rjava, dobra tekača, se z
opremo in vozovi vred ceno prodasta.
Vprašanja na tvornico tuljaka, Karlovac.
Rička c. 55. 8323

Gospodična,
ki ima veselje do boljše trgovine kot
prodajalka in blagajničarka se sprejme
Ponudbe pod „Trgovina 8314“ na upravo
Slov. Naroda. 8314

**Moderna uredjena klavirica in tovarna
svinskog mesa** večem nještju Hrvatske
prodaje se ili iznajm-
ljuje. Ponudbe pod „Tovarna 8358“ na
upravo Slov. Naroda. 8358

Pozor, trgovci! Kateri trgovec se
hoče seznaniti s
sedatjem, da bi mu delal gamaše po
vsaki meri in po dogovoru. — Naslov
pove upravnishvo Slovenskega Naroda
8343

Predam opravilo za obednico, na pol
staronemško (K 40.000), ame-
riške citre z nekaj tucati not in mizo
z rezonanco (K 20.000), nekaj servisov
po dogovoru. Naslov pove uprav-
Shvo Slov. Naroda. 8251

**Kdo sprejme 3 dijake na stanovanje
in hrano?** Želim si boljše hiše. Pri-
in sicer premog. Naslov pove uprav-
shvo Slov. Naroda. 8294

Trstje za strope izdeluje in prodaja
na debelo in drobno m² po K 4-80 pri
večjih naročilih znaten popust **Steiner
Anton, Ljubljana, Jeranova ulica
13, Trst.** 4256

Kupujem
po najvišjih cenah hlode, rezan in te-
san jelov kakor trd les ter drva za
kurivo. Ponudbe z navedbo cen franko
vagon Ljubljana. Prodajam na debelo
in drobno. **Fran Šuštar, lesna tr-
govina, Ljubljana, Dolenska ce-
sta 12.** 8287

Prodaja se hiša
v Ljubljani moderno zidana s šestimi
stanovanji po 4 sobe, v **Kamni-
ku** ter k njej pripadajoči vrtni, trav-
nik, gozd. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 8321

**Zlatar in juvelir
Alojz Fuchs**
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juvelov,
zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Družabnika
išče trgovec z mešanim blagom
ob meji Slovenije in Hrvatske.
Potreboval bi od njega 400 do
500 tisoč kron. Naslov pove
Anončni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjeva nabr. 5.
8273

Prodaja se hiša
v Ljubljani moderno zidana s šestimi
stanovanji po 4 sobe, v **Kamni-
ku** ter k njej pripadajoči vrtni, trav-
nik, gozd. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 8321

**Zlatar in juvelir
Alojz Fuchs**
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juvelov,
zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Družabnika
išče trgovec z mešanim blagom
ob meji Slovenije in Hrvatske.
Potreboval bi od njega 400 do
500 tisoč kron. Naslov pove
Anončni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjeva nabr. 5.
8273

Prodaja se hiša
v Ljubljani moderno zidana s šestimi
stanovanji po 4 sobe, v **Kamni-
ku** ter k njej pripadajoči vrtni, trav-
nik, gozd. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 8321

**Zlatar in juvelir
Alojz Fuchs**
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juvelov,
zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Družabnika
išče trgovec z mešanim blagom
ob meji Slovenije in Hrvatske.
Potreboval bi od njega 400 do
500 tisoč kron. Naslov pove
Anončni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjeva nabr. 5.
8273

Prodaja se hiša
v Ljubljani moderno zidana s šestimi
stanovanji po 4 sobe, v **Kamni-
ku** ter k njej pripadajoči vrtni, trav-
nik, gozd. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 8321

**Zlatar in juvelir
Alojz Fuchs**
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juvelov,
zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Družabnika
išče trgovec z mešanim blagom
ob meji Slovenije in Hrvatske.
Potreboval bi od njega 400 do
500 tisoč kron. Naslov pove
Anončni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjeva nabr. 5.
8273

Več ženskega perila in moške obleke
2 kovčega naprodaj. Vpraša se 21
dovska steza št. 11/III. 8386

Trgovskega pomočnika
sprejme tvrdka **Vinko Šerak v Ro-
njicah.** 8391

**Večja partija ljubljanskih franko-
znanih,** kompletni stavki do 10 K,
skrbno izbrano blago, se po
zmerni ceni odda. Ponudbe pod „Znam-
ke 300/8318“ na upravnishvo Slovenskega
Naroda. 8318

Prodaja se
Singer* čevljarski ploskovni prešivni
(Flachstapp) šivalni stroj, malo rabljen.
Naslov pove upravnishvo Slovenskega
Naroda. 8332

Gospod, uradnik, išče stanovanje
event. s hrano. Stanoval bi tudi skupaj
z drugim gospodom. Ponudbe pod
„Državni uradnik 8384“ na upravnishvo
Slov. Naroda. 8384

**Dobro ohranjena oprava za špecerij-
sko trgovino** se radi opustitve trgo-
vine prodaja. Pojasnila
daje Andrej Šlokar, Domžale. Oprava se
ogleda istotam. 8401

Nadzorovalna dama
vešča francoščine in klavirja, se sprejme
k 2 otrokoma (9 in 11 let) za popold-
anske ure. Ponudbe pod „Vestna 8393“
na upravnishvo Slov. Naroda. 8393

Kupujem
po najvišjih cenah hlode, rezan
in tesan jelov kakor trd les ter
vsakovrstna drva za kurivo. —
VIKTOR GLASER, lesna trgovina,
Ruše pri Mariboru. 9919

Družba premičnih
9. t. m. popoldne ob 3. v Pračni
ul. 6, dvorišče: obkopa, zlatnina, na
mizna srebrnina, knjige (lat. nem. bi-
blija, stari tisk, noveše slovnstvo) lov-
ska dvocevka itd. 8392

**Za prodati knjigotiskar-
ski uredjaj** sa strojevin, slo-
vima itd. — Upite
treba upravit pod šifrom: „Tiskara II—29“
na Blocknerov zavod za oglaševanje,
Zagreb Jurjevska ul. 31. 8399

Prodaja se
32 metrov suhih bukovih drv. Istotam
se sprejmejo tudi gostje na hrano.
Naslov pove Anončni zavod Drago Be-
seljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.
8383

Veletrgovina,
dobro uvedena, v velikem mestu Spod-
nje Stajerske se zaradi razmer prodaja
s pritiskinami vred. Ponudbe pod
„Ugodno 8297“ na upravnishvo Slove-
nskega Naroda. 8297

Prodaja se hiša
v Ljubljani moderno zidana s šestimi
stanovanji po 4 sobe, v **Kamni-
ku** ter k njej pripadajoči vrtni, trav-
nik, gozd. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 8321

**Zlatar in juvelir
Alojz Fuchs**
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juvelov,
zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Družabnika
išče trgovec z mešanim blagom
ob meji Slovenije in Hrvatske.
Potreboval bi od njega 400 do
500 tisoč kron. Naslov pove
Anončni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjeva nabr. 5.
8273

Prodaja se hiša
v Ljubljani moderno zidana s šestimi
stanovanji po 4 sobe, v **Kamni-
ku** ter k njej pripadajoči vrtni, trav-
nik, gozd. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 8321

**Zlatar in juvelir
Alojz Fuchs**
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juvelov,
zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Družabnika
išče trgovec z mešanim blagom
ob meji Slovenije in Hrvatske.
Potreboval bi od njega 400 do
500 tisoč kron. Naslov pove
Anončni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjeva nabr. 5.
8273

Prodaja se hiša
v Ljubljani moderno zidana s šestimi
stanovanji po 4 sobe, v **Kamni-
ku** ter k njej pripadajoči vrtni, trav-
nik, gozd. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 8321

**Zlatar in juvelir
Alojz Fuchs**
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juvelov,
zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Družabnika
išče trgovec z mešanim blagom
ob meji Slovenije in Hrvatske.
Potreboval bi od njega 400 do
500 tisoč kron. Naslov pove
Anončni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjeva nabr. 5.
8273

Prodaja se hiša
v Ljubljani moderno zidana s šestimi
stanovanji po 4 sobe, v **Kamni-
ku** ter k njej pripadajoči vrtni, trav-
nik, gozd. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 8321

**Zlatar in juvelir
Alojz Fuchs**
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juvelov,
zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Družabnika
išče trgovec z mešanim blagom
ob meji Slovenije in Hrvatske.
Potreboval bi od njega 400 do
500 tisoč kron. Naslov pove
Anončni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjeva nabr. 5.
8273

Prodaja se hiša
v Ljubljani moderno zidana s šestimi
stanovanji po 4 sobe, v **Kamni-
ku** ter k njej pripadajoči vrtni, trav-
nik, gozd. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 8321

**Zlatar in juvelir
Alojz Fuchs**
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juvelov,
zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Družabnika
išče trgovec z mešanim blagom
ob meji Slovenije in Hrvatske.
Potreboval bi od njega 400 do
500 tisoč kron. Naslov pove
Anončni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjeva nabr. 5.
8273

Prodaja se hiša
v Ljubljani moderno zidana s šestimi
stanovanji po 4 sobe, v **Kamni-
ku** ter k njej pripadajoči vrtni, trav-
nik, gozd. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 8321

**Zlatar in juvelir
Alojz Fuchs**
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juvelov,
zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Družabnika
išče trgovec z mešanim blagom
ob meji Slovenije in Hrvatske.
Potreboval bi od njega 400 do
500 tisoč kron. Naslov pove
Anončni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjeva nabr. 5.
8273

Prodaja se hiša
v Ljubljani moderno zidana s šestimi
stanovanji po 4 sobe, v **Kamni-
ku** ter k njej pripadajoči vrtni, trav-
nik, gozd. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 8321

**Zlatar in juvelir
Alojz Fuchs**
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juvelov,
zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Automobili
naprodaj v
autogaraži
J. Gorec,
Ljubljana, Vegova ul. 8.

Vrtnar,
oženjen, 37 let star, vseh strok vrtnar-
stva popolnoma vešč išče stalne služ-
be. Nastopi lahko takoj ali tudi ka-
nele. Ponudbe na Viktor Kosička, trgovina s
cveticami in semeni, Kongresni trg 3.
8365

**Prezvel sem zastopstvo prvo-
vrstnih tvornic:**
nudim elektrotehnični mate-
rijal, betonsko železo, razli-
čen železni material in mo-
torje. Zahtevajte ponudbe

Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Novo koruzo
v klipih (storžih)
krasno blago, nadalje koruzo za
krmu, oves, pšenico, pšenično,
rženo in koruzno moko, zdrob,
kavo i. t. d. i. t. d. ima na zalogi
tvrdka

Jos. Zider, Ljubljana
Dunajska cesta 31.

Brašna
(moke)
svih vrsta prima kvalitete
dapače i samog broj 0
nudja na vagonse partije

Korana, d. d. Zagreb
Jurčičeva ulica 6.
Brzovaj „Korana“ Tel. inf: 5-96.

Prodaja se hiša
v Ljubljani moderno zidana s šestimi
stanovanji po 4 sobe, v **Kamni-
ku** ter k njej pripadajoči vrtni, trav-
nik, gozd. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 8321

**Zlatar in juvelir
Alojz Fuchs**
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juvelov,
zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Družabnika
išče trgovec z mešanim blagom
ob meji Slovenije in Hrvatske.
Potreboval bi od njega 400 do
500 tisoč kron. Naslov pove
Anončni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjeva nabr. 5.
8273

Prodaja se hiša
v Ljubljani moderno zidana s šestimi
stanovanji po 4 sobe, v **Kamni-
ku** ter k njej pripadajoči vrtni, trav-
nik, gozd. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 8321

**Zlatar in juvelir
Alojz Fuchs**
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juvelov,
zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Družabnika
išče trgovec z mešanim blagom
ob meji Slovenije in Hrvatske.
Potreboval bi od njega 400 do
500 tisoč kron. Naslov pove
Anončni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjeva nabr. 5.
8273

Prodaja se hiša
v Ljubljani moderno zidana s šestimi
stanovanji po 4 sobe, v **Kamni-
ku** ter k njej pripadajoči vrtni, trav-
nik, gozd. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 8321

**Zlatar in juvelir
Alojz Fuchs**
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juvelov,
zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Družabnika
išče trgovec z mešanim blagom
ob meji Slovenije in Hrvatske.
Potreboval bi od njega 400 do
500 tisoč kron. Naslov pove
Anončni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjeva nabr. 5.
8273

Prodaja se hiša
v Ljubljani moderno zidana s šestimi
stanovanji po 4 sobe, v **Kamni-
ku** ter k njej pripadajoči vrtni, trav-
nik, gozd. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 8321

**Zlatar in juvelir
Alojz Fuchs**
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juvelov,
zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Družabnika
išče trgovec z mešanim blagom
ob meji Slovenije in Hrvatske.
Potreboval bi od njega 400 do
500 tisoč kron. Naslov pove
Anončni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjeva nabr. 5.
8273

Prodaja se hiša
v Ljubljani moderno zidana s šestimi
stanovanji po 4 sobe, v **Kamni-
ku** ter k njej pripadajoči vrtni, trav-
nik, gozd. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 8321

**Zlatar in juvelir
Alojz Fuchs**
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juvelov,
zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Družabnika
išče trgovec z mešanim blagom
ob meji Slovenije in Hrvatske.
Potreboval bi od njega 400 do
500 tisoč kron. Naslov pove
Anončni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjeva nabr. 5.
8273

Prodaja se hiša
v Ljubljani moderno zidana s šestimi
stanovanji po 4 sobe, v **Kamni-
ku** ter k njej pripadajoči vrtni, trav-
nik, gozd. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 8321

**Zlatar in juvelir
Alojz Fuchs**
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juvelov,
zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Družabnika
išče trgovec z mešanim blagom
ob meji Slovenije in Hrvatske.
Potreboval bi od njega 400 do
500 tisoč kron. Naslov pove
Anončni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjeva nabr. 5.
8273

Prodaja se hiša
v Ljubljani moderno zidana s šestimi
stanovanji po 4 sobe, v **Kamni-
ku** ter k njej pripadajoči vrtni, trav-
nik, gozd. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 8321

**Zlatar in juvelir
Alojz Fuchs**
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juvelov,
zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Družabnika
išče trgovec z mešanim blagom
ob meji Slovenije in Hrvatske.
Potreboval bi od njega 400 do
500 tisoč kron. Naslov pove
Anončni zavod Drago Beseljak
Ljubljana, Cankarjeva nabr. 5.
8273

Prodaja se hiša
v Ljubljani moderno zidana s šestimi
stanovanji po 4 sobe, v **Kamni-
ku** ter k njej pripadajoči vrtni, trav-
nik, gozd. Naslov pove upravnishvo
Slov. Naroda. 8321

**Zlatar in juvelir
Alojz Fuchs**
Selenburgova ulica 6
priporoča svojo veliko zalogo juvelov,
zlatnine in srebrnine. Vsa popravila in
nova dela se izvršujejo v lastni delav-
nici točno in solidno.

Hiša
v bližini mesta, pripravna za vinski
trgovino ali kako drugo obrt, se ceno
prodaja. Ponudbe pod „Hiša 8395“ na
upravo Slov. Naroda. 8395

Zenitna ponudba!
Orožnik na Stajerskem, 28 let star, re-
anega, miroljubnega in vladnega obna-
šanja, neomadeževan in z nekoliko pre-
moženjem se želi v svrhu resne ženi-
tve seznaniti z enako od 18—32 let sta-
ro deklico, ki bi imela približno 20 tisoč
kron premoženja. Prednost imajo tiste,
ki imajo lastno pohištvo, so šivilje ali
kuharice. Le resno misleče ponudbe s
sliko p.d. „Srečna bodočnost 8381“ na
upravnishvo Slov. Naroda. Naugodne
ponudbe se takoj priporočeno vrnejo.
Tajnost strogo zadržana. 8381

semičko tehnički produkti
S O L I
80% octena esenca
eksport u većim količinama uz
najjeftinije uvjete.
D. Pistrich, Breslau Nr. 18.
(Deutschland). 8100

Tražim
zastupstvo.
Star sam 31 god. govorim 4 jezika,
poznat sam u celoj Jugoslaviji. Želio
bi zastupati bolje tvrdke vina, likera
itd. Vješt sam i u svim drugim stu-
kama te mogu i jamčevinu položiti.
Cijene ene upite na adresu

D. Delić, Karlovac
poštini pretinac 43.

UNDERWOOD
pisalni stroj in
OPALOGRAH
razmnoževalni aparat
ima tvrdka
THE REX CO., Ljub